

Krakau in cijfers

1/2

Krakau ligt halverwege Wenen en Warschau.

2

Nobelprijswinnaars voor de Literatuur komen uit Krakau.

4

złoty staan ongeveer gelijk aan een euro.

7

gerestaureerde synagogen telt Kazimierz.

12

ton zwaar is de klok van de Sigismundtoren, je hoort zijn geluid op 25 km afstand.

13

theaters en een operahuis telt de stad.

30

musea zijn er – en dat worden er elk jaar meer.

35

koningen zijn er in de Wawel-kathedraal gekroond.

85

% van de bevolking beschouwt zich als gelovig katholiek, maar slechts circa 35% gaat 's zondags naar de mis.

120

kerken en kloosters zijn er in Krakau.

200

keldercafés wachten op klandizie!

200

bij 200 m meet de Rynek Główny, waarmee het een van de grootste middeleeuwse pleinen van Europa is.

327

km² is de oppervlakte van de stad, nog niet eens de helft van Berlijn.

68.482

Joden woonden in 1939 in Krakau – nu zijn dat er nog circa 200.

170.000

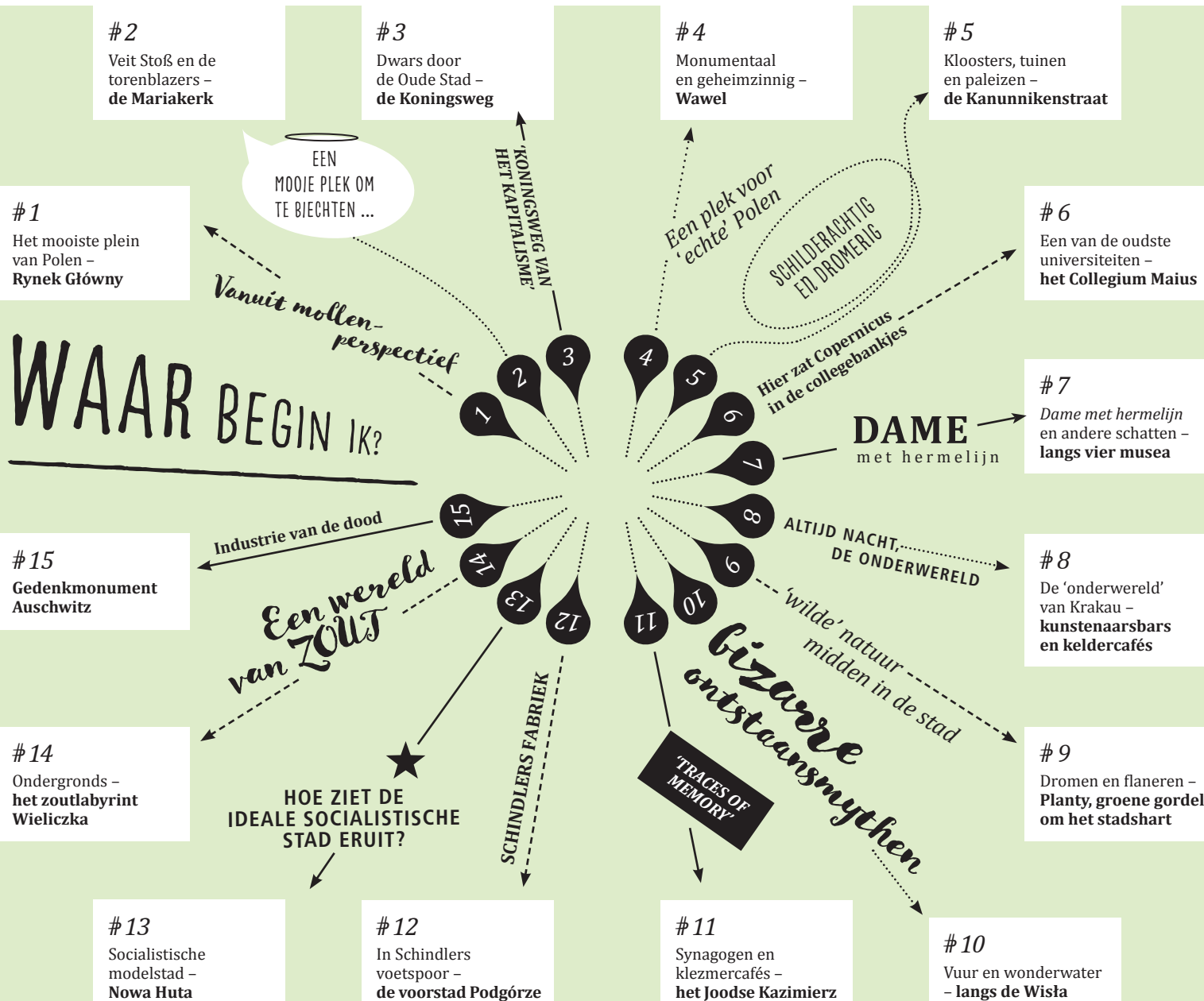
studenten telt Krakau.

239

treden voeren naar de top van de toren van de Mariakerk.

Het kompas van Krakau

15 manieren om je onder te dompelen in de stad

Pas vanaf de 17e eeuw wordt het katholicisme als 'nationale' godsdienst opgevat. In de 17e eeuw leefden de Polen onder de heerschappij van corrupte edelen en raakten steeds meer verstrikt in oorlogen. De tegenstanders: het protestantse Zweden, het orthodoxe rijk van de tsaar en het islamitische Ottomaanse rijk. Het sentiment was rijp om het 'ware' katholieke geloof te verbinden met het idee van een Pools vaderland en zwart-witte religieuze vijandbeelden te scheppen. Pool = katholiek werd de geldende formule. Ook de geslaagde verdediging 'dankzij Maria' van het klooster in Częstochowa in 1655 (tegen de Zweden) droeg hieraan bij. Met haar kroning tot 'koningin van Polen' ontstond een mythe. Vanaf elke kansel klonk de boodschap: katholicisme en nationale vrijheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Wie kan beter reclame maken voor de Kanunnikenstraat dan een engel?

je Jezus op haar arm. De andere collectie heet 'orthodoxe kunst van de oude republiek' en bestaat uit een groot aantal iconen, voornamelijk uit het zuidoosten van Polen en enkele uit de Balkanlanden.

Voorzichtig weerwoord

Aan de rechterkant van de straat is een indrukwekkend gebouw aan de katholieke kerk 'ontfutseld': **hotel Copernicus** 1 (► blz. 87), dat de stijlvolle sfeer van een gotisch paleis ademt. Het is vernoemd naar de beroemdste student van de universiteit, wiens portret de receptie siert. De originele middeleeuwse fresco's herinneren eraan dat ook op deze plek ooit kanunniken woonden.

Een stukje verderop heeft het **Instituto Cervantes** 3, het Spaanse taal- en cultuurinstituut, een vestiging. Hier kun je geregeld tentoonstellingen bezichtigen van Spaanse kunstenaars die een relatie met Krakau hebben. Naast het instituut opent zich de pittoreske Plac św. Marii Magdaleny (Maria Magdalenenplein), met een fontein en het monument voor de jezuïet Piotr Skarga (1536-1612), die een belangrijke rol speelde in de Contrareforma-

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Aartsbisschoppelijk Museum van kardinaal Karol Wojtyła (Muzeum Archidiecezjalne Kardynała Karola Wojtyły) 1: Ul. Kanonicza 19-21, archimuzeum.pl, di.-zo. 10-17 uur, €2,50.

Johannes Paulus II-centrum (Centrum Jana Pawła II): Ul. Kanonicza 18, jan.pawel2.pl, di.-zo. 10-16 uur, €3,75.

Paleis van bisschop Erasmus Ciołka (Pałac Biskupa Erazma Ciołka) 2: Ul. Kanonicza 17, mnk.pl/en/branch/mnk-the-ciolek, di., 10-18, wo.-zo. 10-16 uur, €4,50.

Instituto Cervantes (Spaans Taal- en Cultuurinstituut) 3: Ul. Kanonicza 12, tel. 12 421 32 55, cracovia.cervantes.es, ma.-do. 9-18, vr. 9-15 uur.

Paleis van bisschop Samuel Maciejowski (Pałac Samuela Maciejowskiego) 4: Ul. Kanonicza 1, binnenplaats dag. 9-18 uur.

ETEN EN DRINKEN

Café Ministerstwo Tajemnic 1 (Ul. Kanonicza 11, ministerstwotajemnic.pl, dag. 9-22 uur | €) trekt vooral jonge Krakauers, maar ook toeristen. Je kunt hier een cappuccino met cheesecake

bestellen en dan een foto- of een Engelstalig boek uit de boekenkast trekken of gewoon heerlijk mensen kijken.

La Campana Trattoria 2: koffie en gebak, risotto- en pastagerichten (Ul. Kanonicza 7, tel. 12 430 22 32, lacampana.pl, ma.-di. 17-22, wo.-do., zo. 13-22, vr.-za. 13-23 uur | €€).

Uitneembare kaart D 6 | Tram 6, 8, 10, 13, 18, Wawel

tie. Aan je linkerhand bevindt zich op nr. 11 het café **Ministerstwo Tajemnic** 1 en even verder op nr. 7 kun je bij **La Campana Trattoria** 2 een blik werpen in een voormalige kloostertuin. De **Cricoteka**, waar Tadeusz Kantor jarenlang repeteerde voor zijn *Theater van de dood*, was gevestigd op nr. 5. Toen de kunstenaar een pompeus museum aan de oever van de Wisła (► blz. 67) kreeg, werd het pand weer teruggegeven aan de Kerk.

Het in 1531-1532 gebouwde **paleis van bisschop Samuel Maciejowski** 4 op nr. 1 werd in de 19e eeuw door de Oostenrijkse bezetter gebruikt als rechtbank en gevangenis. De inscriptie *inkwyzytoriat sądowy* ('forensisch onderzoek') in het met wapens getooid portaal dateert uit die tijd.

De prachtige kloostertuin van het café **La Campana Trattoria** 2 was in de socialistische tijd (en nog bijna tot aan de millenniumwisseling) een literair café – Wisława Szymborska was een reguliere gast.

Museumlandschap van Krakau

Krakau heeft tal van musea te bieden, die tot de beste van Polen behoren. Niet alleen de museumgebouwen zijn indrukwekkend, maar vaak ook de multimediale presentatie.

Poolse schilder- en beeldhouwkunst van de 19e eeuw beleef je in de **Lakenhal** (► blz. 21), moderne schilderkunst in het hoofdgebouw van het **Nationaal Museum** (► blz. 47) en in het **Museum voor hedendaagse kunst** (► blz. 66). Wil je de 'gouden eeuw' van de stad ontdekken, dan is een bezoek aan de **Wawel** (► blz. 33) onvermijdelijk: je bevindt je hier te midden van ongeveer 600 jaar Poolse geschiedenis. Wat je zeker niet moet overslaan is de **Rynek**, met het **Historisch Museum** over de geschiedenis van de stad en het **Museum Rynek Ondergronds** (► blz. 22). In de musea van **Kazimierz** (► blz. 59) en **Podgórze** (► blz. 64) word je geconfronteerd met het dagelijks leven in de Tweede Wereldoorlog tijdens de Duitse bezetting, en met de verloren gegane Joodse cultuur in Polen.

EEN PAAR TIPS

Een **combiticket** voor alle filialen van het Nationaal Museum kun je bij elke vestiging krijgen (mnk.pl). Voor het Historisch Museum en zijn filialen kun je bij het **Visitors Center** in het eerstgenoemde museum (Rynek Główny 39, muzeumkrakowa.pl, dag. 10-18 uur) aparte kaartjes kopen. De entreprijzen van €3-9 zijn relatief laag. Kinderen onder de 12 jaar, senioren, gezinnen en groepen profiteren vaak van aantrekkelijke kortingen. Met de **toeristenkaart** (► blz. 113) heb je vrij toegang tot een groot aantal musea. Verder kiest elk museum jaarlijks één dag in de week waarop iedereen gratis toegang heeft. Op de website van het betreffende museum staat welke dag dat is. Veel musea zijn op maandag of dinsdag gesloten; ook op feestdagen zijn de musea dicht. **Let op:** bij de meeste musea word je 30, 40 of soms zelfs 60 minuten voor sluitingstijd niet meer toegelaten.

De musea van Krakau behoren tot de beste van Polen

City of Literature

Krakau werd in 2013 door de UNESCO tot Literatuurstad uitgeroepen, een eer die inmiddels ruim vijftig steden te beurt viel (waaronder Utrecht en Leeuwarden). Tijdens een wandeling door Krakau kun je veel literaire 'sporen' ontdekken en interessante cafés leren kennen waar jonge literaire talenten elkaar ontmoeten.

Lekker bladeren

Lokator 𐀀 F 9

Eén boekenkast in deze boekhandel is gereserveerd voor Engelstalige boeken. Je kunt ook fantasierijk geïllustreerde kinderboeken bekijken, desgewenst onder het genot van een kop koffie.

Ul. Mostowa 1, lokatormedia.pl, dag. 10-20 uur

Onder artistieke leiding van ...

Café Szafé 𐀀 C 6

Het door twee kunstenaars gerunde Szafé trekt een zelfde publiek als in het naburige literaire café **Massolit** (► blz. 99), namelijk intellectuelen uit Krakau en expats. Ze mogen hier graag een sterke kop koffie bestellen of een warme chocolademelk als het echt koud is. Achterin kun je foto's en films bekijken. Soms wordt er ook een concert gegeven.

Ul. Felicjanek 10, op Facebook, ma.-vr. 9-1, za.-zo. 10-1 uur

Leuke sfeer

Cytat 𐀀 kaart 6, F 7

Hier zou je wel de hele dag willen blijven zitten om koffie te drinken en het ene na het andere interessante boek te ontdekken. Cytat trekt een overwegend jong publiek.

Ul. Miodowa 23, cytatcafe.pl, zo.-do. 8-22, vr.-za. 8-23 uur

Joods erfgoed

Café Cheder 𐀀 kaart 6, F 8

Dit café is in Kazimierz echt op zijn plek. Bestel een Israëlische koffie en neem een kijkje bij de boekenkasten (ook Engelse titels, zag ik). De lezingen, films en con-

Bij café Cytat is het aangenaam toeven

certen hebben vrijwel altijd iets met het Joodse erfgoed te maken.

Ul. Józefa 36, jewishfestival.pl/en/cheder, dag. 10-22 uur

Oud moet wijken voor jong

Empik 𐀀 kaart 2, D 5

In de 16e en vroege 17e eeuw was Krakau het centrum van de Poolse handel in boeken. In 1610 opende aan het marktplein boekhandel Matras zijn deuren – de eerste op het Europese continent! In 2017 werd de winkel aan de Empik-keten verkocht.

Rynek Główny 23, empik.com, dag. 10-20 uur

Overwegend reisboeken

Bo-no-bo 𐀀 kaart 2, E 5

Achter in de reisboekhandel van Anna en Veronika vind je een gezellig café. Informeer naar komende lezingen en concerten!

Mały Rynek 4, bo-no-bo.pl, ma.-vr. 12-23, za. 15-23, zo. 15-22 uur